

Publicație lunară de cultură

Apare la Târgu-Mureș, sub egida onorifică a filialei locale a Uniunii Scriitorilor din România

ISSN: 2067 - 5240

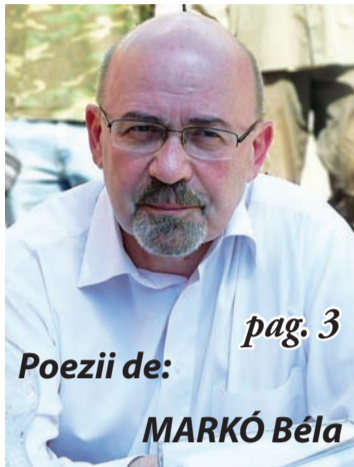
SE DISTRIBUIE GRATUIT

Feriți-vă să aveți dreptate prea repede, prea devreme - ca să aveți la ce visa. *Nichita Stănescu*

octombrie 2014, anul V, nr. 10 (55)

LitArt

PUNCTE.. DE VEDERE

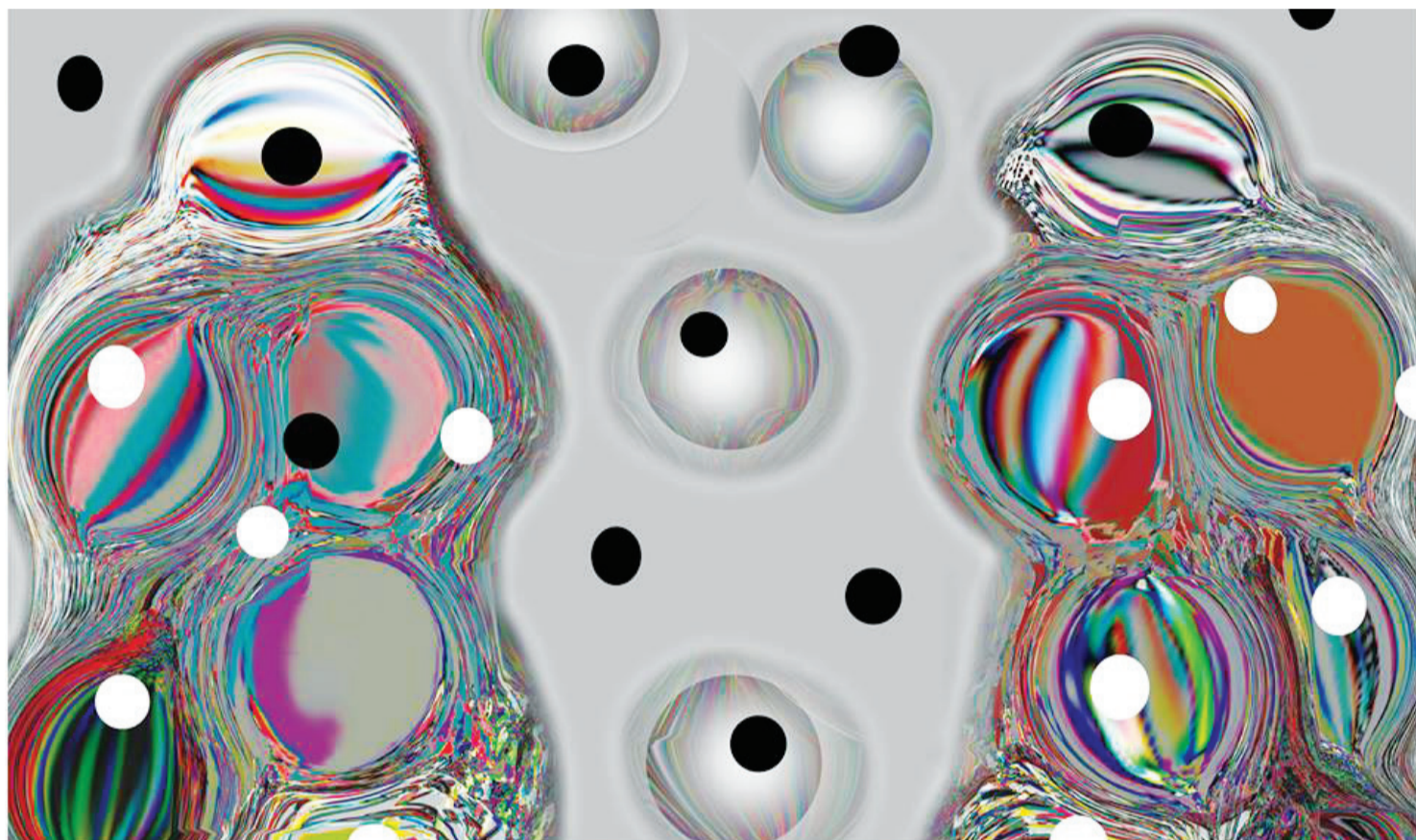

Poezii de: *pag. 3*
MARKÓ Béla

CONCURS

După decernarea Premiului Nobel, e timpul să câștigi și tu!

pag. 7

Cunoscută publicului în special de la *Saloanele Ariadnae*, unde ne-a surprins de fiecare dată cu instalațiile sale spectaculoase (în special la ediția din acest an) și cu grafica concepută pentru cataloagele însoțitoare, artista Pusakai Sarolta provine din zona de formare a design-ului industrial. Instituția de specialitate absolvită la Cluj Napoca, celebra pepinieră de artiști „Ioan Andreescu”, cu interferențe de pictură, grafică și mai apoi design-textil, îi conferă girul profesionalismului în domeniul artelor.

pag. 5

SIMFONII DE TOAMNĂ ZILELE CULTURALE TÂRGUMUREȘENE 2014

Pag. 4

O ÎNTÂLNIRE MEMORABILĂ CU POEZIA

Sub semnul mirific al poeziei s-a desfășurat manifestarea de miercuri, 8 octombrie 2014, din sala festivă a Liceului Tehnologic „Ion Vlasiu”, prilejuită de întâlnirea în acest cadru a trei personalități ale literaturii române contemporane, doi în viață – poeții Ion Horea și Eugeniu Nistor – și al treilea – maestrul Ion Vlasiu – trecut de mai bine de un deceniu și jumătate în lumea umbrelor.

Pag. 8

Rafinament și reverie critică

Iulian BOLDEA

Ion Vartic, cel care împlinește, în 4 octombrie, 70 de ani, percepe critica literară ca pe un „spectacol interior”, regizat cu voluptăți indelebile, abil camuflate sub o mască ironic-estetizantă. Remarcând „detectivismul semnificației”, apetența pentru redeschiderea/rediscutarea unor dosare „aparent închise”, dar și spiritul circumspect, tenace și subtil al eseistului, Nicolae Manolescu notează că Ion Vartic este, în postura sa de hermeneut, „un vânător de semnificații profunde (în cunoștință de psihanaliză) și ascunse în opere. Legătura dintre evidență și enigma oricărui text literar constituie preocuparea cea mai vie a eseistului”. Spirit subtil și nobil, atent la nuanțe,

cu o incontestabilă mobilitate a privirii, Ion Vartic e unul dintre cei mai înzestrați esești români contemporani. Rafinamentul notațiilor, precizia observației, flerul hermeneutic sunt dominantele unei scriituri alerte, și rafinate aflate, s-ar spune, într-o permanentă „stare de urgență”, ce își are punctul de plecare într-o spontană reacție față de tabuurile și poncifurile literare moștenite fără discernământ. În *Radu Stanca. Poezie și teatru* (1978), poetul cerchist e perceput ca un personaj, situat într-un decor pe măsură („Sibiul este o cetate barocă, iar Radu Stanca, poetul ei”). Grandilocvența, teatralitatea, proiecția simbolică, amprenta tragicului sunt componentele personalității scriitorului, pe care Ion Vartic le pune în lumină cu suficient aplomb, sugerând consubstanțialitatea lor („nevoia de grandios provine din nevoia de tragic, de unde și senzația, atotstăpânitoare în teatrul stancian, că totul e exacerbat”). *Modelul și oglinda* (1982) are ca vector tematic unificator ideea

de „spectacol”, într-un demers ce își asumă, deopotrivă, beneficiile demonstrației și ale analizei de text nuanțate. Erudit, fără a supralicita datele vreunei metode critice, Ion Vartic argumentează cu abilitate, demontând mecanismele textului, ca în eseul *Despre ironie sau despre „viceversa”*, în care considerațiile despre comic sau despre ironie sunt plauzibile și subtile. Efectele acestei voințe – mai mult sau mai puțin sistematice – a singularizării sunt de găsit și în volumul *Ibsen și „teatrul invizibil”* (1995), care s-a născut și dintr-un resort polemic la adresa inerțiilor și prejudecăților – nu puține și deloc de neglijat – care încercuiesc, într-un conțur malefic și constrângător, receptarea în România a dramaturgului nordic. Cartea lui Ion Vartic se constituie într-o replică riguroasă adresată viziunii schematizante și cel mai adesea simplificatoare pe care dramaturgia lui Ibsen a provocat-o în conștiința

(Continuarea în pag. 7)

I.L. Caragiale și intelectualitatea transilvăneană (II)

de Alexandru Ciubică

Deosebit de grăitoare în privința atașamentului marelui artist al cuvântului pentru spațiul transilvan sunt relațiile sale cu scriitorii de pe aceste meleaguri. Față de "badea Gheorghe" (George Coșbuc), autorul emblematic al ținutului năsăudean, **Caragiale** a avut o admirație aparte, dublată de un atașament personal deosebit. Din acest motiv vom consacra acestor legături un eseu separat.

I. L. Caragiale a făcut cunoștință cu **Ioan Slavici** în vremea activității publicistice la ziarul de orientare conservatoare "Timpul". Între cei doi intelectuali s-au înfiripat relații amicale, deși diferențele de temperament și de concepție cât privește literatura au dus și la momente în care colaborarea lor a fost vremelnic umbră. Spre exemplu, moralistul **Slavici** nu a putut aprecia imparțial comedia **O noapte furtunoasă**, iar **Caragiale** - plictisit - va pleca de la premieră înainte de reprezentarea ultimului act al dramei istorice **Gaspar Graziani** a scriitorului șirian.

Îndată ce, din punct de vedere financiar, era posibil apariția revistei "Vatra", **Caragiale** se gândește imediat să-l coopereze în colectivul redacțional pe autorul **Morii cu noroc**. Următorul bilet, din 27 octombrie 1893, probează acest lucru:

"Dragă Slavici,

Vrei să ne întâlnim într-o zi împreună cu Coșbuc și cu Sfetea librarul, pentru ca să vorbim despre o afacere care desigur te-ar interesa?

Dacă vrei, anunță-mă printr-o carte poștală când ai fi liber într-o seară și în ce loc ar fi mai bine să ne întâlnim. Se-nțelege că îmi vei hotărî aceasta cu trei-patru zile înainte ca să o pot comunica și celorlalți.

Salut, Caragiale!"(1)

La rândul său, prozatorul evocă atmosfera din redacția cotidianului "Timpul" într-un mod pitoresc; acolo, ei doi, împreună cu **Mihai Eminescu**, realizau materialele pentru aproape întreg cuprinsul gazetei. Într-adevăr, expunerea nu este lipsită de farmec și de acel umor calculat, continuu autocenzurat, specific lui **Ioan Slavici**. Astfel, în discuțiile cu **Eminescu**, "**Caragiale**, care puțin învățase, dar pentru toate își avea mintea deschisă și toate era în stare să le-nțelegea din puține vorbe, era încântat și sta-n fața lui cu ochii scrutători, hătru nesățios care toate vrea să le afle, și-l zgândărea mereu mai cu un <<Aș!>>, mai cu un <<Nu se poate!>>, mai cu <<Ba că nu!>>, ca să scoată din el tot ceea ce avea în sufletul lui."(2)

Slavici reține apoi și adevăratul cult pe care îl avea gazetarul **Caragiale** pentru forma, fie și a celui mai neînsemnat articol, și pentru exprimarea corectă, orală și scrisă, "**căci în materie de limbă românească Caragiale era deasupra**" și "**avea mult simțământ de limbă și cunoștea mai bine decât Eminescu limba așa-numită viuă, care era vorbită în toate zilele.**"(3) Și tot aceste **Amintiri** conțin reflecții asupra fondului profund serios al comediiilor caragialiene; în fundalul situației și a expresiei comice se găsește întotdeauna tragedia unor existențe deformate, marcate de incapacitatea de a trece peste pragul a ceea ce numim umanitate, fapte reduse la statutul de simple marionete pentru care ticurile verbale și șabloanele lingvistice țin loc de viață interioară: "**A răs, râde și va mai râde atâta lume asistând la reprezentarea Scrisorii pierdute, fiindcă puțini de tot au mai rămas cei ce-și dau seama că e lucru de plăns când autorul ne silește să recunoaștem că într-adevăr nu cel mai vrednic, cel mai cumsecade, nici cel mai curat la suflet, ci cel mai tâmpit și cel mai mișel iese-n lumea noastră învingător... În comediiile lui Caragiale suntem ispitiți să râdem de cele mai urâte patimi ale unor oameni eticește morți...**"(4)

Lui **I. L. Caragiale** i-a fost extrem de apropiat sufleteste și **Octavian Goga**. Acestuia îi aprecia și poezia, dar și verticalitatea morală și politică, precum și perseverența de a menține mereu aprinsă - uneori cu mari riscuri personale - făclia conștiinței naționale în Ardeal. În această privință, ne vom opri doar la un singur episod, care este însă extrem de grăitor pentru grija lui "nenea Iancu" pentru poetul din Rășinari Sibiuului. În anul 1912, **Octavian Goga** se afla închis la Seghedin din pricina unor articole apărute în revista "Lucașfăruș". Susținerea morală îi vine acum și de la Berlin: "**Când o carte poștală cu slova lui minunată, când o telegramă, când un pachet cu cărți nemțești veneau zi de zi să-mi aducă mângâiere și să-mi alunge urâtul.**"(5), mărturisirea entuziastului tânăr militant ardelean.

Mai mult decât atât, cu nici trei luni înainte de moartea lui subită, **Caragiale** întreprinde în mod special o călătorie până la Seghedin, doar pentru a-l îmbărbăta pe cel întemnițat. Vorbele maestrului conțin un adevărat testament artistic, niște reflecții asupra meșteșugului mânării cuvintelor care ne-au parvenit prin notațiile poetului: "**Talentul e un accident din naștere, e boală grea, ascultă-mă... Cere patimă și cere meșteșug. De aceea artistul nu poate fi un**

poligraf [...]. Arta [...] cere conștiință, fără un perfect simț de onorabilitate literară nu se pot scrie lucruri de seamă. Ca în toate, și în literatură se pretinde o cinste profesională, un prestigiu de atelier."(6)

Correspondența păstrată dovedește trainice legături și cu alți intelectuali din Transilvania. Tânărul **Horia Petra-Petrescu**, doctorand în litere la Leipzig, își alege drept temă a lucrării sale tocmai opera lui **I. L. Caragiale**. În scopul redactării acesteia, îi va solicita scriitorului numeroase informații, iar într-un reportaj al său întâlnim următoarea frază edificatoare: "**E de lipsă să mai adaug despre dragostea cea mare pe care o are pentru noi, transilvănenii, cari avem caractere și convingeri.**" De asemenea, între scriitorii și oamenii de cultură care îi erau foarte familiari lui **Caragiale** trebuie să-i menționăm pe **Ion Agârbiceanu**, **Al. Ciura**, **Emil Isac**, **Ilarie Chendi**, **Ion Scurtu**, **Octavian C. Tăslăuanu** etc. (7)

Se știe că **I. L. Caragiale** a refuzat să participe la o preconizată sărbătorire, ocazionată de împlinirea vârstei de 60 de ani, la București; celor care îl invitaseră le va răspunde telegrafic (nici măcar printr-o scrisoare), folosind un motiv de circumstanță pentru a-și explica absența, anume starea sănătății. În schimb, profesorilor de la liceul din Blaj le promitea o apropiată întâlnire: "**Aștept să ne trimită Pronia altă primăvară, când să mă prezint cu toată dragostea, pentru o conferință în mijlocul dv., unde nu mă îndoiesc că voi fi primit frățeste, după sfânta strămoșească datină românească, pe care am văzut cu câtă evlavie creștinească o păstrați!**"(8)

Dramaturgul s-a aflat în mai multe rânduri în mijlocul studenților români de la Budapesta, organizați în Societatea Academică "Petru Maior", însușindu-le adunările acesteia. Primind scrisoarea prin care îi era expus programul ședinței festive prilejuate de jubileu, **Caragiale** răspundea: "**Mulțumiri cordiale, în spe laboreque salus, vivat, crescat, floreat Academia Petru Maior** [mântuirea este în speranță și în muncă, să trăiască, să crească și să înflorească Academia Petru Maior - lat.] **Al vostru cu părintească dragoste, Caragiale.**" Manifestări omagiale consacrate scriitorului au avut loc și la Brașov, în organizarea Secției a II-a a "Astrei", la Viena, unde au fost patronate de Societatea culturală "România Jună", precum și la Graz, desfășurate sub îndrumarea Societății Social-Literare "Carmen Sylva".(9)

Din toate aceste motive este pe deplin îndreptățită concluzia istoricului literar **Șerban Cioculescu** relativ la aprecierile superlative unanime pe care le primise în Ardeal, omagii sincere care au precedat prematurul și regretatul sfârșit al scriitorului: "**Atât studenții, cât și oamenii politici de peste munți i-au încredințat cinstea ce i se refuzase în patrie [...] Ardealul l-a venerat pentru credința pe care le-a adus-o scepticul de odinioară, hotărât să le pună la dispoziție o energie neîntrebuințată.**"(10)

Nu vom încheia această expunere a raporturilor lui **I. L. Caragiale** cu lumea transilvăneană fără să menționăm și două texte ale acestuia, premonitorii în ceea ce privește Marea Unire din 1918.

Nuvela, astăzi mai puțin cunoscută, intitulată **Poetul Vlahuță**, scrisă în 1896, se încheie cu viziunea profetică a intrării oștirii române în Alba-Lulia, în urma unui "război uriaș", care va fi - peste două decenii - prima conflagrație mondială.

Emoționantă rămâne, de asemenea, cuvântarea dascălului transilvănean **Bazil Drăgoșescu**, învățătorul atât de îndrăgit de către viitorul scriitor, de care **Caragiale** își amintea că a rostit-o atunci când Domnul Unirii, **Alexandru Ioan Cuza**, a vizitat Ploieștiul și Școala Domnească de acolo: "**Măria-ta, Dumnezeu știe numai ce se petrece acum în sufletul unui biet dascăl ca mine, venit aici din părțile românești de dincolo. Rog pe Dumnezeu să te fie sănătos și voinic pentru fericirea poporului românesc. Mintea, brațele, sângele nostru și ale acestor copii sunt de-acum închinat neamului român, patriei române, domnului român, mării-tale!**"(11)

Gândul vizionar, mesianic al lui **Caragiale**, credința că unitatea națională este un fapt care ține de logica istoriei, că nimeni nu va putea să se opună realizării sale este afirmat într-un mod răspicat, cu o fermitate pe care o mai întâlnim doar în poezia lui **Octavian Goga**, în același text retrospectiv, apărut inițial în ziarul "Universul" din 18 mai 1909, cu titlul **Peste 50 de ani: "Așa entuziasm n-am văzut altul de-atunci și cred că numai odată s-ar mai putea vedea; dar aceea odată, sunt prea bătrân ca s-o mai sper apuca... Îmi pare rău de asta, dar nu atât de rău cât dacă n-aș crede că alții, mai târziu au mai curând, tot o vor apuca; fiindcă, desigur, cine gândește că are să scape de asta se amăgește; căci de asta n-are să scape, decât poate că atunci când Oltul și Mureșul or să pornească a curge d-a-ndărătele de la vale la deal către munții Ciucului de unde izvorăsc din același sân adânc - și nici atunci!"(12)**

Un moment simbolic și emoționant pentru românii ardeleni l-au constituit festivitățile organizate la Blaj, în anul 1911, când înălțarea în văzduh a lui **Aurel Vlaicu** nu a reprezentat doar o demonstrație de virtuozitate aviatică, ci și zborul neîncătușat al unei speranțe milenare a șiragului de generații de români transilvăneni care au suferit, au fost înjosiți și batjocoriți pe pământul lor stămoșesc. Din nou, peste timp, dreptul la memorie este asigurat de aducerile-aminte ale unuia dintre cărturarii de seamă ai timpului, cel care a fost mereu alături de **Octavian Goga** în elaborarea și editarea revistei "Lucașfăruș", **Octavian C. Tăslăuanu**: "**Iar când s-a înălțat Vlaicu deasupra Câmpiei Libertății și pe deasupra Catedralei metropolitane din Blaj, rotindu-se în virajuri îndrăznețe, aclamat de glasul miilor de privitori, Caragiale a început să plângă. În lacrimile marelui artist se reoglindea întreaga istorie a acestor țărani ardeleni, care s-au dus la Roma să învețe dogmele catolice și s-au întors acasă ca apostoli ai redeșteptării noastre naționale, cari țărani, acolo la Blaj, au ascultat fulminantele discursuri ale lui Bărnăuțiu și pe Câmpul Libertății au îngropat rușinoasele lanțuri ale iobăgiei, luându-se după craii munților Avram Iancu. Acum, aceiași țărani ardeleni înălțau spre cer pe unul din ai lor, ca un simbol al biruinței lor de mâine, biruință care n-a întârziat nici zece ani. Caragiale n-a ajuns s-o vadă și nici Aurel Vlaicu, dar creațiunile amândurora au fost prinosuri pe altarul ei.**"(13)

În studiul de față am prezentat doar câteva din momentele, luările de poziție, atitudinile și paginile scrise care ne dovedesc faptul că **I. L. Caragiale** a fost mereu apropiat și sufletul său a pulsant continuu alături de problemele și năzuințele românilor din Ardeal, la cumpana dintre veacurile al XIX-lea și al XX-lea. Scriitorul a considerat tot timpul că lumea transilvăneană constituie, în mod firesc, o componentă a românismului care trebuia încurajată, sprijinită și promovată întru afirmarea în plan social, cultural și politic, afirmare ce constituia o premisă a unității naționale.

NOTE

1. Acest episod al implicării lui **I. L. Caragiale** în viața politică transilvăneană a acelui timp a fost prezentat, în principal, pe baza lucrării lui **Șerban Cioculescu**, *Viața lui I. L. Caragiale*, capitolul *Caragiale și ardelenii*, Editura "Eminescu", București, 1977, p. 226.
2. **Ioan Slavici**, *I. L. Caragiale*, în *******, *Amintiri despre Caragiale*, Antologie și prefață de Șt. Cazimir, Editura "Eminescu", București, 1972, p. 167.
3. *Idem*, p. 168.
4. *Idem*, p.173-174.
5. **Octavian Goga**, "A murit Caragiale...", în *******, *Amintiri despre Caragiale*, ediția citată, p. 85.
6. *Idem*, p.88-89.
7. **Șerban Cioculescu**, *Viața lui I. L. Caragiale*, în cap. *Caragiale și ardelenii*, p.224-249, passim.
8. *Ibidem*.
9. *Idem*, p. 248.
10. **Șerban Cioculescu**, *I. L. Caragiale*, ediția citată, p.108.
11. **I. L. Caragiale**, *Nuvela, povestiri, amintiri, varia*, Editura "Minerva", București, 1975, p. 327.
12. *Ibidem*.
13. **Octavian C. Tăslăuanu**, *Spovedanii*, Edi-tura "Minerva", București, 1976, p. 254.

Poeme de MARKÓ Béla

Markó Béla este absolvent al Facultății de Filologie a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Secția maghiară-franceză. Între 1976 și 1989 a fost redactor la revista literară Igaz Szó, iar între 1989 și 2005 redactor-șef al revistei Látó. Din 1978, este membru al Uniunii Scriitorilor din România, în prezent fiind președintele Filialei Târgu-Mureș a USR. Din 1990 este și membru al Uniunii Scriitorilor din Ungaria, iar între 1990 și 2000 a fost secretar general al PEN Clubului Maghiar din România. A publicat volume de versuri, poezii pentru copii, eseuri. O parte din versuri i-au fost traduse în engleză și franceză, dar și în limba română, Markó Béla fiind un scriitor eminent în limba maghiară. Grupajul de față este publicat în premieră în limba română în traducerea lui KOCSIS Francisko.

Retinopatia diabetica

Ce-nnegurată e mereu vremea pe la noi,
repetă tata tot mai des
când a început să orbească,
s-a uitat pe fereastră
și și-a ridicat spre mine
privirea albastră de cicoare:
așa-i că aerul e și-acuma neguros, băiete,
m-am uitat și eu pe fereastră,
da, tată, e și acum un pic de ceață,
se spune că se schimbă și-aici clima,
mai demult toată vara vremea era limpede,
și unde-s
ploile acelea calde, cu bulbuci,
și cât ne zbenzuiam după ele desculți în băltoace,
noroiul moale țâșnea
printre degetele picioarelor
și scânteiau picăturile de ploaie pe firele de curent,
ei da, e tot mai multă negură,
sunt tot mai frecvente zilele cețoase,
e ceață, băiete, e ceață, așa e?
întreba tatăl meu cu umerii căzuți,
câlcând nesigur, deprimat
precum cel ce nu mai are decât speranța
că lumea se degradează, nu el,
îl urmăream neputincios
cum alunecă unele peste altele petalele de cicoare
și dispăre de la mijloc pupila,
nu-l mai găsesc nicăieri pe tatăl meu cu ochi de
cicoare
și-i tot mai departe și mama mea cu ochi de smalt
albastru,
ce șansă mi s-a dat,
ce testament magnific,
ce miracol pervers,
ce speranță colosală
să cred că în mine totul e lumină
când întunericul din preajmă e tot mai deplin,
să sper și să mă bucur
că nu eu, ci lumea
se schimbă!

Soluție

Cel mai greu a fost să scoată cuiele
și neîndoindu-l că pentru asta trebuia să fie cel mai
inventiv,
nu degeaba își amintește cu satisfacție
cum a rezolvat până la urmă
această problemă aparent neînsemnată,
și asta nu pentru că a reușit, desigur,
să salveze cuiele de aleasă calitate,
aproape de un deget de groase,
în așa fel că nici unul nu s-a îndoit
când le-a smuls din lemnul tare de fag,
ci pentru că la început părea aproape
imposibil să nu zdrobească cu cleștele primitiv
palmele sau încheieturile, respectiv
labele picioarelor puternic umflate
ce se înțepeneau încet,
iar el nu voia să rănească
sensibilitatea aparținătorilor
și n-ar fi putut accepta așa ceva
nici el, care a bătut aceleași cuie
în carnea încă vie,
căci acum cadavrul e inviolabil,
însă n-ar fi fost în stare nicicum să le smulgă
fără proptele, a încercat din toată părțile,
a îndepărtat ușor coapsele strânse
și pe sub șold și-a proptit piciorul
de grinda aspră, ceea ce s-a dovedit
o neîndemănare de prisos,
s-a și rușinat ulterior, dar cu nici un chip
nu putea folosi trupul drept sprijin,

până i-a venit o idee mai bună,
și acest lucru îl pomenește de atunci cu mândrie,
că-n învălmășeala aceea
i-a venit în minte să caute obiecte mai groase
decât încheietura și decât laba piciorului,
pentru că sunt destule pietre aici pe Golgota,
și așa a sprijinit mânerul cleștelui
în așa fel încât să nu rănească mortul,
iar după aceea a slăbit și scos deja relativ ușor
cuiele și le-a șters cu grijă
în timp ce tovarășii l-au luat în brațe
pe nefericit și l-au dus mai încolo.

Revistă pe gheață

Câteva zile am lipsit de acasă,
și când am revenit la sfârșit de săptămână,
Anna a descoperit pe pernă
mărunte semințe negre de floare,
a cutreierat suspicioasă toată casa
de parcă cine știe din părul cui
ar fi căzut aceste semincioare,
poate a dormit în patul nostru
o zambilă sau o narcisă, până când
m-a făcut și pe mine să mă uit mai atent,
într-un cuvânt, ăsta-i căcat de șoarece, am spus
ușurat,
de parcă rezolvând o enigmă
nu ne-am fi găsit față-n față
cu altă enigmă, de fapt
așa e întotdeauna,
viața, acest puzzle gigantic
este imposibil de rezolvat, pentru că ceea ce
tocmai se potrivește în locul gol
îl iei întotdeauna din altă parte,
și apoi am răscolit totul împreună,
dar nici urmă de făptași,
am schimbat oboșiți așternutul cu semințe de flori,
adică excremente de șoareci, și noaptea am sărit
din somn că ne strigă Balázs că răcăie ceva
în cutia de carton plină de jucării vechi,
mi-am tras în grabă pantaloni peste pijama, am luat
un pulovăr,
m-am încălțat și am scos pe iarba din fața casei
întreg inventarul falimentar,
l-am răsturnat și l-am cercetat cu lanterna,
m-am uitat până și-n cabinele camioanelor de jucărie,
sigur că n-am găsit nimic,
Anna și Balázs mă urmăreau de la distanță
respectabilă,
apoi ne-am culcat destul de răvășiți,
iar a doua zi am cerut sfatul colegilor,
mi-au recomandat la unison lipiciul,
eu nu cunoșteam până atunci decât
variantele tradiționale cu arc,
cu ghilotină sau laț, de pildă,
mă gândisem și la borcanul de compot,
dar s-a dovedit că metoda asta cu lipiciul
e mult mai simplă
și mult mai eficientă,
am uns câteva bucăți de carton gros
de mărimea unei cutii de pantofi
cu lipiciul acela special,
lucea gri-albăstrui ca terenul de patinaj,
apoi am pus la mijloc, aproximativ în punctul
de unde începe de obicei și revista pe gheață,
o bucățică de cașcaval
și am așezat în fiecare cameră câte o astfel de
capcană,
inclusiv în dormitor,
și numai ce ne trezește deodată un fâșăit ușor,
am aprins lumina,
în colț, pe micul patinoar,
aproape de cașcaval, un șoricel cenușiu
se bălângănea încoace și încolo,
iar la marginea terenului,

cu picioarele de asemenea lipite, un altul,
probabil perechea lui,
se apleca tăcut înainte și-napoi,
mai-mai să se atingă uneori,
alteori în direcții contrare
într-un dans de neterminat,
lipiciul scânteia în lumina nopții,
am luat cartonul, i-am scos afară, i-am aruncat în lada
de gunoi,
de atunci Balázs îmi amintește cu reproș
că șoricelii încă erau vii,
pentru că și acesta era, chiar din clipa aceea,
un puzzle de nerezolvat,
această revistă pe gheață sau stârpire de șoareci,
acuma, ulterior, e aproape totuna.

Valiză

N-am ce face
că până și coșmarurile îmi sunt atât de banale,
dacă aș discuta despre asta cu un psihiatru,
ar conspecta probabil plictisul
și-n adâncul sufletului m-ar considera lipsit de fan-
tezie,
întotdeauna mi-a fost groază de psihanaliză,
eu îmi imaginez cumva creierul uman
ca pe un fel de ceapă uriașă
ușor de desfoiat
de pe care îndepărtăm strat
după strat până când
nu va rămâne nimic la sfârșit
sau cel mult un animal îngrozit de moarte,
ca atunci când în casa scării, la etajul patru,
am înghesuit cu mătura o nevăstuică în colț,
cine știe cum a ajuns acolo,
apoi, în ultima clipă,
înainte de a-mi fi sărit în față,
am împins-o în adânc printre gratiile parapetului,
a ajuns la parter bufnind,
nu eram singur, după aceea
băiatul meu mi-a scrutat îndelung fața,
n-am idee ce a văzut pe ea,
e posibil totuși să fi fost fiica mea,
totul s-a petrecut de foarte de mult,
încă în viața mea anterioară,
deci tot așa, nu vreau să descifrez
nici aceste vise ce revin,
care sunt, de altfel, mult mai inechivoce
decât amintita vânătoare de nevăstuică,
căci visez iar și iarăși
că voi ați urcat deja în tren, Anna,
iar eu tocmai aș aburca valiza,
dar ne dăm seama că nu-i nicăieri,
încep deci s-o caut disperat,
se pare că am lăsat-o aici, acolo,
mai încolo, și mai încolo, cu totul departe,
dar nu-i nici aici, nici acolo, nu-i nicăieri,
și pe când mă întorc deja sunteți departe,
deși n-am scăpat în viața mea trenul,
n-am întârziat de la autobuz, avion, vapor,
și totuși asta visez aproape în fiecare noapte,
deja cunosc bine gara imaginară,
clădirea gării, cantonul de după curbă,
pentru că până acolo obișnuiam să mă duc după
valiză,
deși e evident că nu-i nici acolo,
atâta e tot coșmarul meu,
te rog, spune ceva în visul meu,
strigă după mine să las dracului
nenorocita aia de valiză,
nici nu știu ce se află în ea,
poate câteva cărți, rufărie,
pijama, cămașă de noapte, din astea,
eventual o nevăstuică gonind încoace-ncolo,
adică absolut nimic
ce n-aș putea uita.

SIMFONII DE TOAMNĂ

ZILELE CULTURALE TÂRGUMUREȘENE 2014

de Ileana SANDU

În toamna acestui an, tradiționalul *Festival al vinului și artei meșteșugărești* a fost integrat într-o manifestare de amploare, menită a valorifica întregul potențial spiritual al orașului și a-i scoate în evidență vocația de multiculturalitate, dovedită de-a lungul unei vechi și solide istorii culturale comune.

Evenimentul, conceput sub genericul **Simfonii de toamnă – Zilele culturale târgumureșene**, s-a desfășurat în perioada 4-11 octombrie, în cele mai cunoscute și atractive zone ale municipiului Tîrgu-Mureș: centrul orașului, Piața Teatrului, Cinema Arta, Parcul Municipal, Teatrul Național, Centrul Cultural „Mihai Eminescu”.

Resortul care a declanșat această inițiativă îl constituie convingerea primarului municipiului, dr. Dorin Florea, potrivit căreia „interferențele culturale te fac mai bogat”, iar susținerea și promovarea lor adăugă noi și atractive dimensiuni arealului mureșean, acel „genius loci” prin care un loc geografic devine un spațiu existențial, cu o atmosferă aparte, evoluând într-un asumat spirit identitar.

Timp de o săptămână, pe portativul generos al interferențelor culturale, și-au dat întâlnire artiști plastici, poeți, actori de teatru și film, maeștri fotografi, actori păpușari, meșteșugari din toate colțurile țării, interpreți ai cântecului popular, soliști de muzică ușoară, ansambluri folclorice, podgoreni și degustători de vinuri, maeștri bucătari ș.a.

Centrul Cultural „Mihai Eminescu” a găzduit expoziția **Taberei de creație Bolyai**, vernisajul expoziției de artă plastică al Uniunii Artiștilor Plastici din România – filiala Tîrgu-Mureș, în timp ce la Cinema Arta a avut loc **Gala filmelor maghiare** și **Gala filmelor românești**, iar pe scena sălii mari a Teatrului Național au fost prezentate spectacolele cu piesele „Căsătoria” de N.V. Gogol (Compania Liviu Rebreanu – secția română) și „Hogyne, dragam”, de Szekely Csaba (Compania Tompa Miklos – secția maghiară).

Piața Teatrului a fost „rezervată” muzicii clasice: aici au susținut con-

certe Orchestra Simfonică a Filarmonicii de Stat Tîrgu-Mureș (dirijor Gheorghe Costin) și Filarmonica de Stat Transilvania din Cluj-Napoca (solist – Claudiu Hontilă, dirijor – Janko Zsolt), în timp ce vocea inconfundabilă a lui Grigore Leșe a răsunat în incinta catedralei „Sfânta Înviere” din cartierul Tudor.

Peste 60 de meșteri populari „au invadat” centrul orașului, etalând nestemate ale artei populare și ale meșteșugurilor din strămoși.

De departe cel mai solicitat spațiu a fost Parcul Municipal, unde au avut loc programele susținute de ansambluri folclorice („Miorița”, „Șireagul 40”, „Junii Cetății”, „Zestrea”, „Hajdina”, „Spice Mureșene”, „Rugycske”, orchestra „Laci Csarda” etc.) și tot aici au evoluat interpreți și trupe cunoscute - Brodi Janos (Ungaria), Anda Adam și Direcția 5, Autostop MS, P Mobil (Ungaria), Andra, Voltaj, Ovidiu Lipan Tândărică, Mircea Baniuciu și mulți alții), punctul culminant constituindu-l concertul extraordinar susținut de celebrii „Ricchi e Poveri” din Italia.

„Sărbătoarea tradițiilor secuiești”, parte a **Simfoniilor de toamnă...** a cuprins o expoziție și târg cu vânzare de produse specifice și obiecte artizanale, activități meșteșugărești pentru copii, sporturi și jocuri tradiționale (tir cu arcul, mânăuirea bicicului), teatru de păpuși, o expoziție de porturi populare, manifestări desfășurate în Parcul Municipal.

Un târg de carte cu tematică specifică evenimentului, raliu „Retroparada Toamnei”, o expoziție de artă fotografică, o demonstrație de dresaj canin și un târg de adopții canine cu participarea Adăpostului de câini din oraș, un „colț” al ONG-urilor, o degustare de vinuri și un concurs de gătit au întregit „portativul” **Simfoniilor de toamnă**, de care târgumureșenii s-au bucurat, îm-preună, timp de șapte zile.

„Am încercat și sper că am reușit ceea ce ne-am propus: un eveniment care să constituie un liant între românii și maghiarii din oraș, cu participare reciprocă la manifestări, un eveniment prin

care, pe de o parte, orașul își scoate în evidență potențialul cultural, iar pe de altă parte, își redobândește, treptat, vocația de târg – în sensul actual, contemporan al noțiunii, etalându-și performanțele în toate domeniile de activitate, subsumate, de fapt, ofertei turistice pe care o lansează actualității”, a conchis viceprimarul municipiului, Claudiu Maior.

PUNCTE... DE VEDERE

de Cora FODOR, istoric de artă

Cunoscută publicului în special de la **Saloanele Ariadnae**, unde ne-a surprins de fiecare dată cu instalațiile sale spectaculoase (în special la ediția din acest an) și cu grafica concepută pentru cataloagele însoțitoare, artista Puskai Sarolta provine din zona de formare a design-ului industrial. Instituția de specialitate absolventă la Cluj Napoca, celebra pepinieră de artiști „Ioan Andreescu”, cu interferențe de pictură, grafică și mai apoi design-textil, îi conferă girul profesionalismului în domeniul artelor. Prin această expoziție la care suntem invitați acum, timidă și sfoasă etalare, deși absolut nejustificată și contrazisă de numeroasele participări la saloane internaționale (de grafică), artista dezvăluie o fațetă mai puțin cunoscută nouă, cea a lucrărilor de grafică computerizată. E vorba

și multiplicare, sensul propriu, al punctelor regăsite în multe lucrări atât ca semne grafice cât și de structură compozițională și cromatică; sensul figurat, de conferire a unor înțelesuri individuale, a unor concepții împărtășite de noi sau nu, și de provocare a privitorului în emiterea propriului punct de vedere. Sensul și interpretarea sunt deschise.

Lucrările se revendică de cele mai multe ori naturii sau naturii umane, ca punct de plecare și ca punct de vedere. Fascinantele forme și structuri ale unor frunze sau pene, moliciunea blănii unei pisici și visele imaginate de aceasta, o lăcustă infirmă, dealuri cu conotații magice, catastrofe umane și... din nou miracolul regenerării naturii într-un mugure întredeschis, natural

solar, saturații și nuanțe; se crează astfel un spațiu al imaginației supradimensionate. Astfel, artista Puskai Sarolta valorifică în chip miraculos efectele obținute prin numeroase exersări, rezultând deci numeroase variante. Experimentul, jocul controlat sau aleatoriu sunt esențiale în procesul elaborării lucrărilor. Diversitatea dimensiunilor, schimbarea de scară, trecerea de la alb la negru, prin multitudinea și subtilitatea griurilor, alteori explozia de culori, contrastele de forme geometrice (orizontale, verticale, sinuozități, cercuri, etc.), multiplicarea supraimprimărilor, straturi de imagini adăugate unele altora, întrezărirea elementelor figurative voalate de multe ori, repetarea motivelor, sunt elemente inteligente folosite, regăsite în lucrările sale.

Uneori apar elemente provenite din medii diferite, surprinzătoare apariții recunosciabile sau nu, transformate în imagini geometrice în oglindă sau înmulțite la infinit având ca liant imaginația artistei care conferă coerență citirii imaginii finale. Tratarea acestora din urmă e de multe ori grafică, foarte îngrijită, bazată pe puternice jocuri de contraste și pe o utilizare sistematică a griurilor. Astfel, imagistica oferită de natură e îmbinată cu repertoriul semnelor grafice, folosind cu abilitate trucaje și manipulând imaginile și rezultând matrici formale.

Dacă printarea, tipografică sau personal cu propria imprimantă, e tehnica comună folosită la toate imaginile, spectaculos este uneori suportul folosit: hârtie texturată sau chiar foiță de aur și mai ales efectul obținut prin „așezarea” imaginii pe acesta.

Introducerea în cursul expozițional se face prin imaginea **Microlandscapes** primul experiment în acest sens al graficiei pe calculator, devenit lucrare finală. Așa zisul peisaj se compune dintr-un colaj realizat din frânturi de natură, pene, frunze, nervuri, etc., atrăgând atenția asupra diferitelor texturi dar și asupra lucrurilor aparent mărunte. Viața la nivel micro are aceeași intensitate și savoare.

Amprente efemere sau delicate atingeri sărută foița extrem de subțire; aurul se întrezărește discret și rafinat printre siluetele scanate: două molii își văd de treabă printre mugurii de nuc. Ce mai contează?! pentru că subtilitatea efectului grafic și a celui cromatic sunt asigurate. Iar ironia continuă prin

apariția unei lăcuste nonșalante, ignorând cu desăvârșire lipsa celor trei picioare, văzându-și imaginea în oglindă, într-o **Reflexie**. Suportul - hârtia cu o textură specială face ca imprimarea să ia aspect acuarat prin culorile difuze. Prin polarizare și deformare imaginea inițială se transformă în **Dealurile** cu tumuli ale Livezeniului capătând

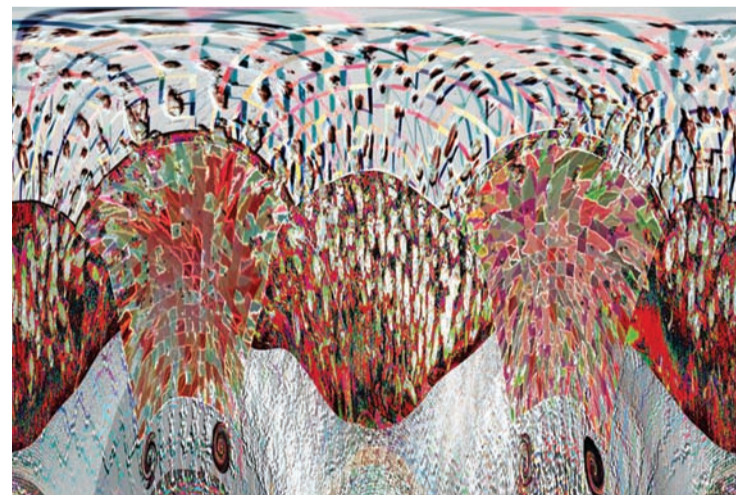
surprinzător prin frumusețea și spectaculozitatea sa.

Doă calamități de amploare mondială, cum au fost cele de la Cernobil și Fukushima, marchează și trăirile artistei. Și nu doar consecințele mutilante umane și materiale sunt răscolitoare ci derizoriul, banalizarea și în cele din urmă căderea în uitare a evenimentului. Pericolul nuclear

și o înfățișare magică pe lângă conotațiile cu care erau încărcate. Se schimbă saturația, tonurile și nuanțele. **Labirintul** te ține captiv derutându-te în orientare, accentuând cromatică închisă, dar odată eliberat te scufunzi în efectele acvatice, azurii ale periferiei lucrării. Reapar frunzele care-și păstrează carnalitatea în anumite zone, pierzându-și însă clorofila prin alternarea verdelui cu griul. Ele se transformă din imagini identificabile în sinuozități geometrice care parcă șterg suprafața imprimată.

Mugurii frunzelor de nuc

își împreună „palmele” și se adună ca pentru o rugăciune în alb-negru. Ruga va fi ascultată și natura își desfășoară în continuare ciclul știut, dar de fiecare dată

pândește, fiind o realitate permanentă. Avertizările repetitive sunt obsedante. Și apropiind tema dezastrelor la aria țării, se identifică atitudinea persiflatoare la adresa subiectului Roșia Montană care s-a transformat pentru unii într-o vacă de muls bani! Dar jocul infinitelor opțiuni ale photoshop-ului continuă rezultând **Dialoguri**, **Vise feline**, și **Vârtejul** dansului în care personajele își păstrează doar silueta încărcată de roșul puternic al iureșului stârnit de muzică.

Și în final, periplusul expozițional se închide spre **Interiorul** pro-

de un soi de ludicitate a spiritului, a minții și a mâinii coordonatoare transpusă în culoare și formă, pe care și-a permis-o stârbind la rândul său imaginația noastră în decriptarea sensului și în conferirea unuia nou.

Pendulând în alegerea titlului între „Dialog” și „Puncte... de vedere” ambele oferă deopotrivă inspirate piste de plecare în înțelegerea demersului său. Într-adevăr, prin lucrările sale se stabilește și se construiește o conversație între diferitele tehnici folosite: fotografie, scannare, prelucrări grafice, decupaje, colaje computerizate, photoshop-ul cu efectele sale, pornind de multe ori de la formele oferite de natură; de asemenea un dialog între emițător-artist și receptor-public, un dialog între natură și produsele naturii minții umane tehnologizate, un dialog între trecut și prezent, între aparență și realitate și lista așa ziselor „conversații” poate continua. Punctele de vedere sunt multiple

gest de rugăciune, toate sunt supuse procedurilor de galopantă evoluție tehnică a programelor computerizate. E elegantă această translație dinspre natură spre tehnologie, lăsând la latitudinea noastră stabilirea primatului dintre cele două. Legătura dintre lumi e asigurată de cele mai multe ori, ca procedeu tehnic preferat, de scanare. Artista consideră că efectul conferit de aceasta este mai texturat și mai interesant decât printr-o simplă fotografiere. Interessant este faptul că scanarea nu se face prin aplatizarea obiectului ci prin menținerea volumului din dorința de păstrare a formei tridimensionale. Real și virtual se contopesc și introducerea în lumea computerizată se face aproape imperceptibil. Obiectul se transformă în imagine și intră în laboratorul prelucrărilor: decupaje, colaje, filtre, deformări, augmentări, suprapuneri multiple, dilatări ale imaginilor, desfaceri, curbări și șerpuiuri ale spectrului

Nelu MĂRGINEAN:

Poveștile lui Buna Anica (XVII)

- Da' unde-aț fost mă budujlăilor pân-amu? Că vacile-o vinit sân-gure de la ciurdă... Și sânteti moci-coși ca dracii pâna-n albu' uăchilor.

- Am fost pe rât Bună... că s-o rupt iar digu' de la tău' din Bologna și-i plin de pește prin apa de pe rât... îi pân' aproape-n brâu apa, Bună!

- No... că și digu' lu' ăia parcă-i din paie și pleavă, de tăt mereu să rupe. Ș-apăi pește prins-aț?

- Prins, Bună! Țtia trei. Numa trei, da-s faini. Ne faci pește de-ăla tăvălit în păpăraie și cu mămăligă? Că dumneata știi să-l faci bun tare...

- Vă fac mă, vă fac... numa' să văd dacă am destul oloi... că cică la boldă nu este oloi de vo tri săp-tămâni.

- Bună... da' să vezi ce-am mai răs... că ne durea burta, nu alta...

- Da' di ce-aț răs așa de bine mă bicherilor?

- De Milu a lu' unchiu Nuțu am răs Bună. Că ne-o povestit una de să cazi în cur de răs. Milu-i figură și le mai și-nfloreste... io așa cred...

- Apăi numa' cu Nuțu să semene că-i destul... și chiar samănă la răsuri și apucături. No, și ce v-o povestit?

- Auzi numa Bună... cică și-o dus ceasu' la reparat la Viorelu' lu'

Rusu. Și Viorel l-o tot purtat cu vorba, știi dumneata cum vorbește el așa, mai cântat... ș-apăi Milu îl imită bine... cică zicea Viorel: "Hai mircuri după eeeeeel... hai joooooi... hai maaaaarti..." Și ăsta, Milu, s-o cam enervat și i-o zis: "Păi ce mă tot porți? Repară-mi-l odată, că deja-i de două săptămâni la dumneata." Și zice Viorel: "Ce să fac mă băieteeee? Că n-am vremeeeee... mâne-s la cosit la luhăăăăr, poi-mâne-s la căpălit la cucuruuuuz, răspoimâne-s de rând la vaci pe hodaie-n Julaaaa..." "Da' - zice Milu - când ești la vaci, ai vreme toată ziua acolo grijindu-le, să-mi repari și mie ceasul... că-mi trebe!" "Fugi mă copile de-aiiiiici... că ș-aici acasă mai cherd câte-o piesă, d-apăi acoloooo!" No... păi să nu răzi, Bună?

- Viorel, Viorel... ăla chiar că-i de poznă. Da' să și pricepe la multe, dă-l în sărăcie. Că mai orice-i duci la tomnit, îți tomnește. D-apăi are o harababură acolo-n atelieru' ăla a lui din sură, că zici că numa tata și mama nu-s acolo... și are și aparat de-ăla de sudat hieră de-olaltă... și cică sângur și l-o făcut. No... da' amu c-o vinit vorba, voi nu știți cum o fost când s-o-nsurat...

- Povestește-ne, Buna... că

după câte-l știm noi pe Viorel Rusu, sigur îi ceva de răs.

- De răs îi dară... Nevastă-sa, Tiuța, îi di pi la Tușin... din satu' unde, vorovesc oamenii, este sondă de borș și fabrică de cijit palanețe, spuse Buna Anica răsând cu ochii ei albaștri. Ș-apăi o adus-o pe Tiuța într-o noapte... că mai demult să mai făcea și așa... nu era musai să să facă ospăț... da' v-am mai istorisat io cum erau veleşagurile mai demult. O țără de ospăț să făcea mai târzău un picuț, când să cununa la popa la biserică. Și asta să-ntâmpla câteodată și la doi ani după cununia di la Sfatu' Popular. No... și cum zăceam... o adus-o pe Tiuța într-o noapte. Ș-apăi cic-o intrat Viorel în casă ca o furtună și i-o trăzât pe bătrâni, pe părinții lui adică... și cu vorba aia a lui cântată i-o zăs la tată-so: "Tică, tică-i baaaaai!" "Da' di ce mă Vioreeeel?" - că și tată-so vorovea tăt așa cântat, ca și el... "Păăăăi... am adus-o pe Tiuțaaaai!" "Ș-apăi undeeee-i?" "În druuuuu!" "D-apăi di ce n-ai adus-o-n casăăăă?" "Păăăăi... mi-o fost rușaneeee!" "Atunci nu te mai însura mă prostule dacă ță-i rușaneeeee... du-o-napoi la mumă-sa dacă ță-i rușaneeeee" "Da' cum s-o mai duc ticăăăă... că

de-amu-i gataaaaa!" - o zăs Viorel așa, ca să-nțaleagă tată-so că pe drumu' di la Tușin la Văleni s-o-ntâmplat ș-alte treburi.

- Ce să se-ntâmpla, Bună?

- No lasă... că sânteti mici și mucosși pintru povești d-elea. Când îți crește mai mari, v-o spune... No și cică Rusu-bătrânu, tăt așa den-tr-o ureche ca și ficioru-so, o mers repide la on vecin, la a lu' Luna, și l-o străgat la fereastă: "Măăăă... hai până la noi măăăă... că Viorel ăsta-i nebuuuun... o adus-o pe Tiuțaaaai!" No, io nu știu de unde s-o aflat tâte estea, d-apăi multă vreme o răs lumea de însurătoarea lui Viorel.

- Da' Bună... cine era Luna ăla? Și de ce-i zice lumea așa că doar nu așa-l chema...

- D-apăi mai știț-l pădureții-ăi răi de ce-i zăcea lumea "Luna". El era Luna și baba lui Lunoaie, răsse Buna Anica. Da' erau doi bătrâni prăpădiți și vai de capu' lor. Și credeau în tăt feliu' de boscoane, de farmece și de alte multe prostii. Veșnic era Lunoaie pi la popa Barbulescu să-i citescă-n pravilă că, ba că nușcine i-o luat lăptile la vacă, ba că i-o pus oarecine blăstăm pe casă c-o doare un picior de-o vreme si pe Luna îl doare spatele rău... și nu țaneau sama prostălii de ei că dără la optzaci de ani de bună samă că te mai doare câte ceva. Da' vorovește lumea că-n tinerețe, Luna o făcut pușcărie c-o omorât un om, pe unu' Mușunelu di pi la Fănațe... că cică l-o prins la Lunoaie ș-o băgat furca-n el și l-o omorât. Și dacă-i drept c-o fos așa, aia-nsamnă că nici Lunoaie nu era

prea dusă la biserică pe vremea aia. Doamneeee... că dacă vezi câte-on bătrân de-ăsta, nici nu-ț trece prin cap că la tinerețe o putut să facă nușce blăstămățai. Hai să vă mai spuie Buna una... Odată, pe când mai trăiau bătrânii ăștia doi, Petrea Olteanului, șăncălos și bun de acățat oamenii deolaltă, era cioban la oi pe-acolo pi la Răpău. Și toamna, după ce cărau oamenii napcii și tuleii di pe hotar, el mai umbla cu oile pe cucuruzaștini pe năpcci și pe miriști nearate... și de multe ori să-ntâmpla să fie cu oile pe-acolo pi lângă casa lui Luna. No și cum știa că bătrânii ăștia doi se tem tare de boscoane și de vrăji, o luat șapte boabe de cucuruz și șapte de fasole, le-o-nșarat pe o aț și după fiecare bob, o făcut pe aț câte-on nod... așa i s-o părut lui că-i mai de crezut, că samănă mai bine a boscoană; ș-o luat șăreagu' ăla și l-o țapat în târnațu' căsii lu' Luna. No ș-apăi să vezi dupăaia treabă... beșinoșii ăia bătrâni erau încredințați că-i farmec, că-i boscoană; și dă-i... și umblă pi la popa și pi la babe care știu dezlega descântece... iar nebunu' de Petrea, radeaaaa, radea, de să să scape pe el nu alta...

Rădeam și noi de ne prăpădeam, radea și Buna, dar așa, mai potolit, mai mult cu ochii. Cum să nu răzi? Și-acum, după atăția și atăția ani, câteodată ne mai prostim între noi imitând, cu voce cântată, dialogul dintre Viorelu' lu' Rusu și taică-so.

Din versurile lui Ion Roșioru răzbate „stropul de lumină”

de Ioan VASIU

Născut în anul 1944, într-un sat din județul Buzău, scriitorul Ion Roșioru este autorul multor volume de versuri, proză și critică literară. Toate cărțile sale au fost bine primite de criticii care au remarcat, aproape la unison, valoarea și originalitatea scrierilor ieșite de sub condeiul lui „fermecat”. Nu puține dintre volumele tipărite, în decursul anilor, au fost răsplătite cu binemeritate premii. Cunoșcând la perfecție câteva limbi de circulație internațională, este în același timp și un bun traducător.

Am avut plăcuta surpriză să lecturez recent volumul intitulat „101 schaltiniene”, Editura Virtual, 2011, semnat de Ion Roșioru. Într-un „cuvânt lămuritor”, tipărit la începutul cărții, autorul precizează: „Schaltiniena este una din cele peste 60 de poezii cu formă fixă. Numele ei derivă de la cel al poetului Raymond Schaltin, prin adăugarea sufixului... ien la feminin, adică ienne... Specia propusă, un fel de sonet căruia i-ar lipsi unul din catrene, și-a găsit numeroși adepți, unii permițându-și să-i aducă ameliorări formale, așa cum s-a întâmplat și în cazul altor poeme cu formă fixă, inovațiile dovedindu-se mai mult sau mai puțin inspirate, constituind însă, în chip cert, o probă a vitalității speciei ce îmbie la virtuozitate artizanală”.

Volumul de schaltiniene este primul de acest fel din literatura noastră, Ion Roșioru având deci meritul de a contribui la diversificarea speciilor din lirica românească. Absolvent de filologie, acest poet talentat stăpânește cum nu se poate mai bine limba română. Cultivând cu măiestrie poezia în stil clasic, ne dovedește că respectarea strictă a ritmului și rimei nu-i îngrădește deloc discursul liric, ba dimpotrivă îi asigură o muzicalitate plăcută auzului: „E blondă, are ochi albaștri, febrilă și iscoditoare. / Preferă țării și parfumul discret de liliac târziu. / Când rade face o gropiță-n obrazul veșnic zăpezii. / Surâsul ei prefigurează o nesfârșită sărbătoare.” (Schaltiniena silfidei), sau: „De-atăta toamnă cade-o stea / De-atăta fugă crapă-un cal / De-atăta mare plânge-un val / De-atăta spaimă soarta-i grea.” (Schaltiniena ludică).

Poetul recunoaște cu sinceritate că „vârsta verde a trecut” și ne asigură că „Cina de Taină nu mai are loc”, pentru că „se crede fiecare-un brav țap ispășitor”, în „dramele cotidiene ale celor mulți și umiliți”.

Fiecare poem, inclus în acest frumos volum, lasă impresia că nu este decât o fotografie ce surprinde un crâmpel de viață, iar el, autorul, nu e altceva decât un fotograf căruia îi revine doar menirea de-a immortaliza

tot ceea ce întâlnește în cale: „Sunt fotografii care-i strigă oricărei clipe bete: Stai ! / Chiar dacă sub lentile cadrul se nemurește fără mine, / Iar eu mă mint, mefistofelic că lumea toată-mi aparține / Și cântre degete-mi zvâcnește cheia de aur de la Rai.” (Schaltiniena faustică).

Fotografierea realității, așa cum este ea, cu bune și cu rele, cu bucurii și cu necazuri, este „trăsătura” principală a acestui minunat volum ce ne oferă o poezie sinceră, adevărată, bogată în metafore, care mai de care mai originale și mai inedite.

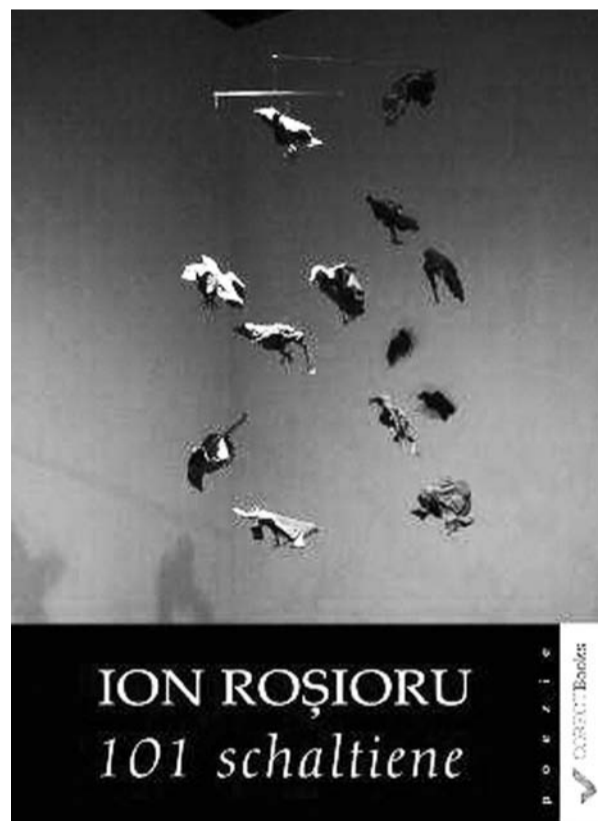
Ion Roșioru ne dovedește încă o dată că are o ușurință a versificației, cum la puțini alți poeți contemporani se observă, fiind capabil să scrie o poezie formidabilă, fie chiar și atunci când derulează o amintire, când caracterizează un anumit personaj, când descrie, cu lux de amănunte, un crâmpel de viață sau un loc apropiat de sufletul său.

Așa se explică faptul că sunt grupate în acest volum versuri dedicate unor oameni care au fost, ori care mai trăiesc și astăzi în jurul poetului, cum sunt: mireasa, poștărița, preotul căzut în ispită, bătrâna prostituată, crâșmarul afemeiat, baba comunistă, țiganul Cocos, pensionarul slab de înger, etc.

Meritul cărții constă în detașarea poetului de multitudinea orientărilor literare, ce sunt la modă în această perioadă, dar și în rigoarea discursului și rafinamentul transpunerii artistice care dau o strălucire deosebită metaforelor: „Printre mesteceni doar mireasma de fân cosit a mai rămas / Și urmele de cal, la rându-i, bolnav și el de așteptare. / Pierea vacanța netrăită în vara vag pălpăietoare. / Cădeau tamburinănd ca ploaia secundele de plumb din ceas.” (Schaltiniena ciosașului flământ de dragoste) sau: „Zvârlim în fiecare clipă / O amintire peste bord / Și ancorăm în alt fiord / Cu păsări care negru țipă.” (Schaltiniena gerului ce-o să fiu).

Versurile ieșite de sub condeiul lui Ion Roșioru lasă impresia unor caligrafii cuminți, emoționante, iar poeziile în ansamblul lor par niște ferestre, larg deschise, prin care se vede realitatea așa cum este ea: „Fântâna-i ochi de apă pură. De ce-am mai căuta izvoare ? / Pădurea nu ne mai îmbie, deci nu mai are sens cărarea. / Dacă tristețea nu mai este atunci și bucuria moare.” (Schaltiniena ieșirii din rost) sau: „Deschid ușor de peste frig / Fereastra morții să te strig.” (Schaltiniena lirică).

Fin observator a tot ce se întâmplă în jurul său,

poetul nu ezită să consemneze întâmplări ciudate, să caracterizeze personaje pitorești, ori să descrie locuri apropiate sufletului său. Recurgând adeseori la un stil pamfletar, Ion Roșioru dă o și mai mare veridicitate arealului său liric: „El nu-i decât copilul frustrat de jucării / Politice, săracul, și i se trece veacul; / Să și le recâștigi ar face-un pact cu dracul / Care să-i spună singur că iarăși ștab va fi.” (Dubla schaltiniena a ex-directorașului frustrat).

Pentru uimitoarea măiestrie a versificației, pentru cantabilitatea ieșită din comun, dar și pentru jocul de cuvinte ce dă o frumusețe aparte poeziei ce poartă titlul *Schaltiniena resemnării*, îmi permit să citez, din lipsă de spațiu, doar prima strofă: „Cândva era devreme și nu-i decât târziu. / Constat că orice mâine e-un fel de niciodată. / În altă apă luna continuă să bată. / Mă păsuiește moartea în nenăscutu-mi fiu.”

Închei această scurtă recenzie cu regretul că nu am citat mai multe versuri din excepționalele „schaltiniene” ale apreciatului poet Ion Roșioru.

Concluzionez, subliniind impetuozitatea, căldura, sinceritatea, efulgurația și originalitatea universului poetic pe care poetul l-a conturat deja prin volumele sale publicate până acum. Un univers ce strălucește prin metaforele ce impresionează cititorul. Un univers, în care, odată ce pătrunzi, nu mai vrei să-l părăsești.

MEMORIA TIPARULUI - Mărturii ale presei mureșene de altădată

Steaua roșie – primul cotidian românesc la Târgu Mureș (III)

de Angela PRECUP, angelaprecup@yahoo.com

Încă de la început, ziarul a pus un accent deosebit pe contribuția corespondenților voluntari, proveniți din rândurile muncitorilor sau ale conducătorilor diferitelor structuri de partid, întreprinderi și instituții locale. În primii ani ai publicației, ponderea crescută a corespondențelor era corelată cu numărul redus al articolelor semnate fie de către redactori, fie de către corespondenții ad-hoc, considerați de redacție „aceste rădăcini adânci ce dau tăria unei redacții.”¹ Saltul corespondenților ad-hoc la statutul de „comandanți ai opiniei publice” se făcea apoi prin „ridicarea neîncetată a nivelu-

lui lor ideologic, politic, cultural și profesional.”² La sfârșitul anilor '50, corespondențele voluntare din județ sunt tot mai numeroase, în spiritul excesului de zel care ilustra atitudinea „omului nou”. Mai reduși numeric în anii '70, corespondenții își păstrau locul privilegiat în economia redacției prin importanța conferită relatărilor și prin concursurile organizate pentru încurajarea acestui tip de colaborare voluntară.³

În spiritul „critic” al epocii se dezvoltă și obsesia legată de numărul scrisorilor primite de la cititori, în scopul legitimării unei legături autentice între emițătorii

și receptorii textului jurnalistic, transpuse în rubrica permanentă *Scrisori către Steaua roșie*. Pentru a sublinia eficiența redacției în sesizarea unor nereguli, crește și importanța unor rubrici precum *Pe urma materialelor publicate în Steaua roșie*, *Fapte și comentarii* sau *Notă*, care semnaleză aspecte negative ale realității. Spre sfârșitul anilor '50 se remarcă treptat apariția timidă a unui spirit critic real, ilustrat de M. Petra în rubrica *Foileton*, axată pe redarea literară a unui aspect al realității, sau în articolele cu tonalitate de editorial semnate de Gh. Tocaci. În acest spirit mai apropiat de autenticitatea informației și într-un context politic favorabil, conținutul ziarului *Steaua roșie* se apropie tot mai mult începând din 1960 de realitate, prin texte mai dense și mai variate, completate prin paginația mai riguroasă și prin înmulțirea articolelor cu relevanță locală.

Anii '60 marchează astfel o reînnoare a legăturii presei cu viața reală, prin ponderea mai mare a subiectelor conectate la realitate și prin atingerea unui anumit grad de libertate în alegerea subiectelor și a modului de reflectare a acestora. Este perioada reabilitării reportajului, interviului și caricaturii. La mijlocul deceniului, editorialul revine în

paginile cotidianului *Steaua roșie* sub forma rubricii *Comentariul zilei*, dedicată analizei evenimentelor internaționale din perspectiva României. La sfârșitul anilor '60, spre deosebire de perioada anterioară de indoctrinare intensivă, regăsim astfel în cotidianul *Steaua roșie* mostre de jurnalism autentic, ce echilibrează articolele politice. Astfel se explică apariția unor rubrici care fie și numai prin denumirea lor, sugerează o evidentă schimbare pozitivă a discursului: *Ancheta noastră*, *Fotocritică*, *Timpul cetățeanului*, *Văzute și auzite*. Apare rubrica *Opinii*, conținând instanțee critice ale actualității, iar rubricile *Ancheta noastră* și *Interviul nostru* câștigă spațiu pe prima pagină.

Acest liberalism controlat, transpus jurnalistic în texte care constituie notele pozitive ale presei comuniste mureșene, se prelungește până la începutul anilor '70, susținut de sloganul „revoluției culturale” care marchează în această perioadă peisajul vieții românești în ansamblu.

La mijlocul anilor '70, conținutul ziarului *Steaua roșie* creionează deja mentalitatea comunistă centrată pe bifarea sarcinii. Pe prima pagină reapare, în maniera anilor '50, *Panoul de onoare* al fruntașilor în producție „însufleții de vibranta chemare

adresată întregii națiuni de secretarul general al partidului”⁴, acompaniat de leitmotivul depășirilor de plan. Discursul oficial recuperează agresiv spații largi în paginile ziarului, pe măsură ce presa sfârșitului anilor '70 și a anilor '80 era invadată de cultul Nicolae Ceaușescu, reflectat în marcarea obsesivă a aniversărilor conducătorului și partidului, în cuvântările redade exhaustiv, în graficele cotidiene de reprezentare a creșterilor de producție și în teoriile despre creșterea nivelului de trai, în consumul „rațional” al energiei, în modernizarea producției și în educația tineretului, obligând cititorul la o lectură fotografică în scopul detectării micilor pasaje de informație reală.

(va urma)

1. Poșta redacției, în *Steaua roșie*, anul VII, nr. 582, 19 martie 1958, p. 4.

2. *Ibidem*.

3. *Prietenii apropiați ai ziarului*, în *Steaua roșie*, anul XXV, nr. 232 (4.927), 2 octombrie 1973, p. 1.

4. *Oamenii muncii din județul nostru întâmpină alegerile de la 9 Martie cu succese de seamă în înfăptuirea cincinalului înainte de termen*, în *Steaua roșie*, anul XXVII, nr. 9 (5.222), 12 ianuarie 1975, p. 1.

CONCURS

Scrie-ne până pe 31 octombrie 2014 pe adresa redactia@litart.ro numele scriitorului care a câștigat în acest an Premiul Nobel pentru literatură și poți câștiga volumul **A DOUA VEDERE** de Zeno GHIȚULESCU.

Rafinament și reverie critică

Urmare din pag. 1

publică românească. Ion Vartic demonstrează că formula dramatică pe care o figurează cu cea mai deplină acuitate Ibsen și cea a teatrului analitic (sau, cu o expresie goetheeană, „invizibil”), cea formă teatrală întoarsă spre trecut, „în care personajul are un comportament integrat, complet deviat pe direcția trecutului”. Alături de vocația comparatistă – recurentă în studiul lui Ion Vartic – e prezentă, evident, și o pregnantă coordonată exegetică, în sensul unei investigații minuțioase, detaliate a unui fenomen estetic printr-un decupaj de caracteristici artistice și de motivații psihologice. *Cioran naiv și sentimental* (2000) este o carte fundamentată pe conceptualizarea schilleriene despre naiv (intuitiv) și sentimental (speculativ), autorul construind o biografie spirituală, densă, detaliată, nesufocată de abundența detaliilor, a lui Cioran, un gânditor „privat”, ce a fost marcat de destinul minor al neamului său. Comparând textele de maturitate cu cele de început ale lui Cioran, eseistul înregistrează analogii și contraste, constante tematice și variațiuni ale unor toposuri obsesive, într-un spirit sintetic și erudit, deloc inhibat, dezinvolt în aprecieri

și în revelații comparatiste. În capitolul *Cum poți să fi român?*, sunt inventariate și comentate aprecierile deiziluzionate ale lui Cioran despre neamul său, într-o concluzie pesimistă, lipsită de orice urmă de idealizare. *Clanul Caragiale* (2002) pune în relație operele lui I.L. Caragiale și ale lui Mateiu, din perspectiva unor procedee recurente. Unul dintre acestea este cel al misterului ficțional, comentat din perspectiva unui demers hermeneutic ce presupune relectura textelor caragialiene din perspectiva esteticii tainei, a misterului. Referindu-se la raportul dintre operă și interpretarea hermeneutică, criticul insistă asupra vieții noi pe care opera literară o împrumută, prin apelul la registrul exegetic care îi inventariază și explică semnificațiile și ramificațiile textuale. Repudiind cronologia, istorismul și demonia factologiei mecanice, Ion Vartic este un comparatist de elită, ce își asumă, cu subtilitate și rigoare a erudiției, „viețile paralele” ale operelor literare, rămânând, cu toate acestea, cum observă Ion Pop, „un estet, cu tot rafinamentul de gust caracteristic”, ce are „frescul reflecției” și al dicțiunii critice.

Târgu-Mureș
Str. Iuliu Maniu, nr. 3
Tel./Fax: 0265.250.480
e-mail: office@3mc.ro
www.3mc.ro

3M CONSULTING
Specialiștii de care ai nevoie!

Compania S.C. MEDIA MARKETING S.R.L., prezentă pe piața de consultanță din anul 2007, oferă servicii integrate de consultanță în vederea **accesării fondurilor europene nerambursabile** pentru perioada **2014-2020**.

1. Elaborare cereri de finanțare

Elaborarea cererilor de finanțare și a întregii documentații solicitate de organismele de implementare pentru accesarea fondurilor nerambursabile naționale sau europene.

2. Proiectare tehnică

Întocmire studii de fezabilitate, documentații de avizare a lucrărilor de intervenție, proiecte tehnice, caiete de sarcini, detalii de execuție, liste de cantități, documentații pentru obținerea certificatului de urbanism, a avizelor și a autorizației de construire.

3. Managementul proiectelor de investiții

Implementarea proiectelor de investiții publice sau private, de la identificarea fondurilor pentru realizarea investiției și semnarea contractului de finanțare până la punerea în funcțiune a obiectivelor.

Pentru mai multe informații puteți accesa pagina de web a companiei la adresa www.3mc.ro

O ÎNTÂLNIRE MEMORABILĂ CU POEZIA

Sub semnul mirific al poeziei s-a desfășurat manifestarea de miercuri, 8 octombrie 2014, din Sala Festivă a Liceului Tehnologic „Ion Vlasiu”, prilejuită de întâlnirea în acest cadru a trei personalități ale literaturii române contemporane,

unul foarte simplu: este cel căruia îi recunoști poeziile imediat ce le vezi, fără să aibă semnătura lângă ele. Ion Horea ar putea să-și publice poemele fără să le mai semneze pentru că cei care sunt cât de cât inițiați în poezia contemporană își

în memoria sa, în melancoliile și nostalgiile lui. Poezia lui Ion Horea reconstruiește, cu un sentiment acut de îndepărtare și pierdere acel timp care s-a dus. Fiecare poezie a lui Ion Horea se întoarce oarecum în această lume pierdută. Trăiește un fel de reverie a acestei lumi pe care numai prin cuvânt o regăsește. Arta poetică a lui Ion Horea mizează, fiind unul dintre puținii care reușesc acest lucru cu maximă eficiență, pe o simplitate extraordinară. Poezia sa reflectează cu înțelepciunea strânsă de-a lungul vieții teme finale luminose al unei vieți.”

A doua carte lansată poartă semnătura directorului Editurii Ardealul, poetul și eseistul **Eugeniu Nistor**, fiind intitulată *Glose din râul fără sfârșit*, totalizând nu mai puțin de 600 de pagini, prezentată publicului-cititor de criticul și istoricul literar **Cornel Moraru**, care a făcut următoarele aprecieri: „Este o antologie de autor din toate cărțile de poezie

par să câștige teren în fața poeziei preocupările filosofice ale autorului, materializate, între altele, și în glose pe marginea filosofiei lui Blaga (în special eseurile de filosofie a culturii, din care s-a născut teza sa de doctorat, finalizată într-o exegeză apreciată deja în lumea academică). Convergența cu Blaga nu se limitează însă doar la filosofie. Poetul însuși e în mare măsură marcat de reminescente din lecturi blagiene. Se simte o înclinație reflexivă puternică, meditativă, mai ales în subtextul poemelor, dar și la suprafață, începând cu *Glosele râului*, când unele versuri încep să aibă o tăietură abrupt aforistică. Totuși, considerăm că amprenta blagiană e mai degrabă una discretă și stimulativă, „catalitică”, în nici un caz nu inhibă originalitatea și nici nu pune în pericol prospețimea inspirației poetice. Ceea ce izbește cu adevărat acum, la o lectură integrală a textelor, este unitatea de ton și de opțiune tematică a

fost cândva, aflat la vârsta mirărilor. O antologie de autor ca aceasta are însă și o altă miză, mai specială. Grijiuli cu propria imagine, poetul ține să se asigure de o receptare corectă, acum și în posteritate. Nu vrea să lase lucrurile la voia întâmplării. Se ocupă singur de selecția poemelor, dar și a textelor critice care s-au scris pe marginea cărților sale de-a lungul timpului. Se pare că nimic esențial nu i-a scăpat în acest proiect editorial. Mai ales confruntarea cu critica, deloc defavorabilă, e bine pusă în relief. În perspectivă, totul este așezat sub semnul și presiunea timpului: timpul scrierii și timpul lecturii.”

Vorbind despre valoarea și autenticitatea de necontestat a operelor celor doi poeți, parlamentarul dr. **Marius Pașcan**, vicepreședinte al Comisiei de cultură și mass-media din Senatul României, a subliniat că, în urmă cu câțiva ani, când deținea funcția de prefect al Județului Mureș, la

doi în viață – poeții **Ion Horea** și **Eugeniu Nistor** – și al treilea – maestrul **Ion Vlasiu** – trecut de mai bine de un deceniu și jumătate în lumea umbrelor. Așadar, și-au lansat volumele lor de poezii: Ion Horea – *Rătăcirii*, respectiv Eugeniu Nistor – *Glose din râul fără sfârșit*, ambele apărute la Editura „Ardealul” din Târgu-Mureș.

În fața unui numeros și receptiv public, alcătuit din profesori, elevi, scriitori și alți iubitori de literatură, manifestarea, desfășurată sub egida **Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Târgu-Mureș** și cu sprijinul **Primăriei Târgu-Mureș** în cadrul evenimentului *Simfonii de toamnă - Zilele Culturale Târgumureșene*, a fost deschisă de directoarea instituției-gază, prof. **Adela Ciulea**, printr-un cuvânt de bun venit adresat invitaților sosiți la această reuniune. Apoi, mai departe, întreaga manifestare a fost moderată, cu tact și elegant, de poetul și publicistul **Adrian Armand Giurgea**.

Primul volum lansat, *Rătăcirii*, al poetului **Ion Horea**, a fost prezentat de criticul și istoricul literar **Alexandru Cistelean**, care și-a formulat aprecierile astfel: „Pe

dau imediat seama că e vorba de o poezie de Ion Horea. Versurile sale au o pregnanță, o personalitate atât de marcantă încât din ele Ion Horea și-a făcut un brand și imediat e recognoscibil. E o notă pe care numai el o zgândăre, o alintă în poezia noastră contemporană. În poezia sa găsim o reactualizare a unui limbaj foarte ardelenesc, foarte încărcat de nostalgie, încărcat de copilăriile noastre, a celor care am avut cât de cât o copilărie la țară. Apare în poezia lui Ion Horea un limbaj uitat astăzi, de evoluția limbii române, un limbaj nu neapărat arhaic, local, un limbaj încărcat de o simblistică și de o floră sentimentală cum nu mai are nimeni în poezia noastră. Marea temă a poeziei lui Ion Horea este nostalgia după satul natal, după copilărie, după ce a fost înainte de momentul de față. Această mare temă o găsim și în volumul *Rătăcirii*, ultimul al domniei sale. Orice nostalgie se leagă de ceva din sat, de pe câmpurile natale, unde poetul rămâne singur, așa cum rămân bostanii după ce se taie tullei de porumb și mai străluncesc din loc în loc într-un lan pustiu. Modul acesta de a actualiza imagini

ale lui Eugeniu Nistor, fiind cea de-a treia selecție retrospectivă a acestuia, după *Îndepărtatele coline*, Editura „Ardealul”, Târgu-Mureș, 2000, alcătuită de poetul Ion Horea și recomandată cititorilor de prefața substanțială a criticului Al. Cistelean, care cuprinde poezii din toate cărțile anterioare ale poetului: *Primăvara pe o bicicletă albastră* (1980), *Elegii transilvane* (1991), *Glosele râului* și *Lacrimi și flori* (ambele apărute în 1992), *Izgonirea din rai* (1993), și după *Prolegomenel inimii*, Editura Dacia XXI, Cluj-Napoca, 2011, publicată sub îngrijirea criticului Iulian Boldea (selecție, cuvânt înainte, notă asupra ediției și repere bibliografice), care conține poezii atât din cărțile mai sus amintite, cât și din volumul *Golfuri și melancolii* (2011), singurul editat între timp. Antologia de față pare să aibă și semnificația unui bilanț de etapă: patru decenii de poezie, aproape fără întrerupere (1974-2014). Precizarea e bine venită, deoarece de la o vreme

poeziei lui Eugeniu Nistor. Nimic nu pare să-l deturneze pe poet de la drumul său, mereu egal cu sine și rămas aproape neschimbat de la carte la carte, deși a publicat destul de mult. Cum spuneam și altă dată, lirica lui Eugeniu Nistor, luminoasă și melancolică, își trage seva mai ales din îndureratele coline ale Ardealului, ținutul de neuitat al copilăriei poetului. Mai ales cu *Elegiile transilvane* ne aflăm într-un spațiu nostalgic, al reveriei și al confesiunii înflorate, în care metafora limpezește versul, nu-l încifrează. Poetul, având o disponibilitate melică înăscută, aspiră mereu la claritate și la o puritate simplă, ce învalua imaginile suave și delicate ale unei lumi ce agonizează blând în amintirea fermecată a locurilor natale. Satul, care ia proporții și rezonanțe mitice în evocările poetului, se numește Giuluș. Acest nume, dacă n-ar exista în realitate, ar fi trebuit, probabil, inventat. Mai tot timpul poetul se identifică (poate, fără să vrea) cu copilul care a

propunerea sa, acestora le-a fost decernată cea mai înaltă distincție cultural-științifică a acestei zone: *Fibula de la Suseni*.

Poetul **Lăzăr Lădăriu**, redactor șef al cotidianului *Cuvântul liber*, și-a manifestat deschis atașamentul pentru cărțile de poezie ale lui Ion Horea și Eugeniu Nistor, exprimându-și, în cuvinte calde și emoționante, camaraderia și prețuirea literară.

Au mai fost prezenți la manifestare, iar unii și-au exprimat și opiniile față de autorii și cărțile prezentate, scriitorii: Ion Ilie Mileșan, Iulian Boldea, Kocsis Fracisco, Aurel Hancu, Doina Pologea – toți membri ai Filialei Târgu-Mureș a Uniunii Scriitorilor, precum și câțiva iubitori de literatură, colaboratori ai Editurii „Ardealul”, ai Casei de editură „Mureș”, revistei *Târnavă* etc., amintindu-i aici pe: Cornelia Toșa, Virgil Pană, Onoriu Corfariu, Vasile Ciia Dătășan, Rozalia Cotoi, Olofir Nistor, Ion Oltean, Mircea T. Morariu și Ioan Mașca.

Alexandru Emil N.

Ion Horea ar trebui să-l știe toată lumea, chiar și cei foarte tineri. Este unul dintre marii poeți ai României. Dacă cineva m-ar întreba ce e un mare poet, răspunsul ar putea fi

din copilărie, imagini ale locurilor natale aduce o prospețime extraordinară în poezie. Ion Horea vorbește despre o lume pierdută, care a murit și care mai trăiește doar

LitArt

Publicație lunară de cultură.
Apare la Târgu-Mureș sub egida
onorifică a Asociației Scriitorilor.
ISSN: 2067 - 5240

Tipărit la S. C. Palatino Tipografie SRL

Tiraj: 1000 de exemplare

EDITOR: PFA GIURGEA ADRIAN ARMAND - Editura LitArt

Parteneri editoriali: **Societatea Scriitorilor, Editorilor și Tipografilor Mureșeni** și www.cultura.inmures.ro
Colegiul onorific: **Cornel MORARU, Al. CISTELECAN, Iulian BOLDEA, Eugeniu NISTOR, Zeno GHIȚULESCU**

Redactor-șef: **Adrian A. GIURGEA**

Redactori-colaboratori: **Mana BUCUR, Cora FODOR, Dumitru-Mircea BUDA, Mediana STAN, Mihai SUCIU, Laurențiu BLAGA, Cornelia TOȘA, Angela MĂGHERUȘAN-PRECU, Rudy MOCA, Ioan GĂBUDEAN, Nelu MĂRGINEAN**

Adresa de corespondență: Târgu-Mureș, str. George Enescu nr. 2. E-mail: redactia@litart.ro

Conținutul editorial al revistei poate fi găsit și pe internet la adresa www.litart.ro

Editorii nu își asumă responsabilitatea opiniilor exprimate de autori în materialele publicate.